
SLOBODAN KOJIĆ

Likovna galerija
Kulturnog centra
Beograda

19. VI — 3. VII 1990.

SLOBODAN KOJIĆ

SKULPTURA IZ CIKLUSA TERRA

Seriya gosti iz drugih gradova i republika
Sveska br. 40

Savremena galerija Narodnog muzeja Kikinda
— septembar 1990.

Razlozi Kojićevog bavljenja terakotnom skulpturom su zasigurno biografski opravdani. Jer, glina je jedno od bogatstva njegovog zavičaja, elemenat panonske ravnice i plodnog kikinjskog tla. Ta podatna materija pokazala se, u Kojićevom stvaralačkom opusu, kao idealno sredstvo skulpturalnog izraza. Istovremeno, glina je pogodovala Kojićevom stvaralačkom temperamentu, njegovom nastojanju da skulptura bude direktni proizvod jedne izrazito ekspresivne i subjektivističke tenzije, njegovom htenju da se proces vajanja okonča zadnjim stiskom ruke za kojim ostaje konačni oblik, beleg i likovni znak. Skulpture Slobodana Kojića, možda baš zato, nose u sebi jedan opipljivi sublimat umetnikove ekspresije.

Kojićeva skulptura se konceptijski i plastički kontinuitetno razvijala tokom netom proteklih osamdesetih godina. Od izrazito ekspresionističkog izraza i ničim nesputavanog subjektivizma Kojić je dospao do nekakve ekspresivne stišanosti i jednog znatno racionalističijeg pristupa formi. Tim procesom su »zahvaćene« one glavne linije aktuelnih trendovskih zbivanja što su se dešavale u umetnosti skulpture a u kojima je Kojić aktivno učestvovao kao relevantni sudionik dokazujući sopstveno osećanje sveta i vremena, sopstveno osećanje senzibiliteta i duha osamdesetih godina. Istovremeno, za Kojićevu skulpturu protekla decenija je bila vreme punog stvaralačkog sazrevanja, vreme u kome je dosledno izgrađivan jedan umetnički stav, jedna autohtona vajarska poetika.

U aktuelnom trenutku afirmišu se rezultati jednog dugotrajnijeg procesa promene. Raniji oblici izrazito razuđene vidljive strukture, skulpture što su se rasprostirale po tlu i što su sugestivno asocirale izgled plodne vojvodanske oranice, Kojićeve zavičajne *terrae*, potpuno su bivale svedenije, jednostavnije. Takođe, pojavljuju se oblici koji se »uspravljaju«. Ponovo će se u ovoj skulpturi javljati umetnikov doživljaj jednog osobenog sveta — evocirani su stilizovani elementi vojvodanske arhitekture, javljaju se asocijacije na izgled poseljačenog baroknog nameštaja, na jednostavnu i koherentnu formu sadevenih plastova. Sve to je zadržalo u skulpturi Slobodana Kojića jedan *genius loci*, jedan nezaobilazni duh mesta koji se nametnuo kao sudbinski elemenat celokupnog izraza ovog vajara.

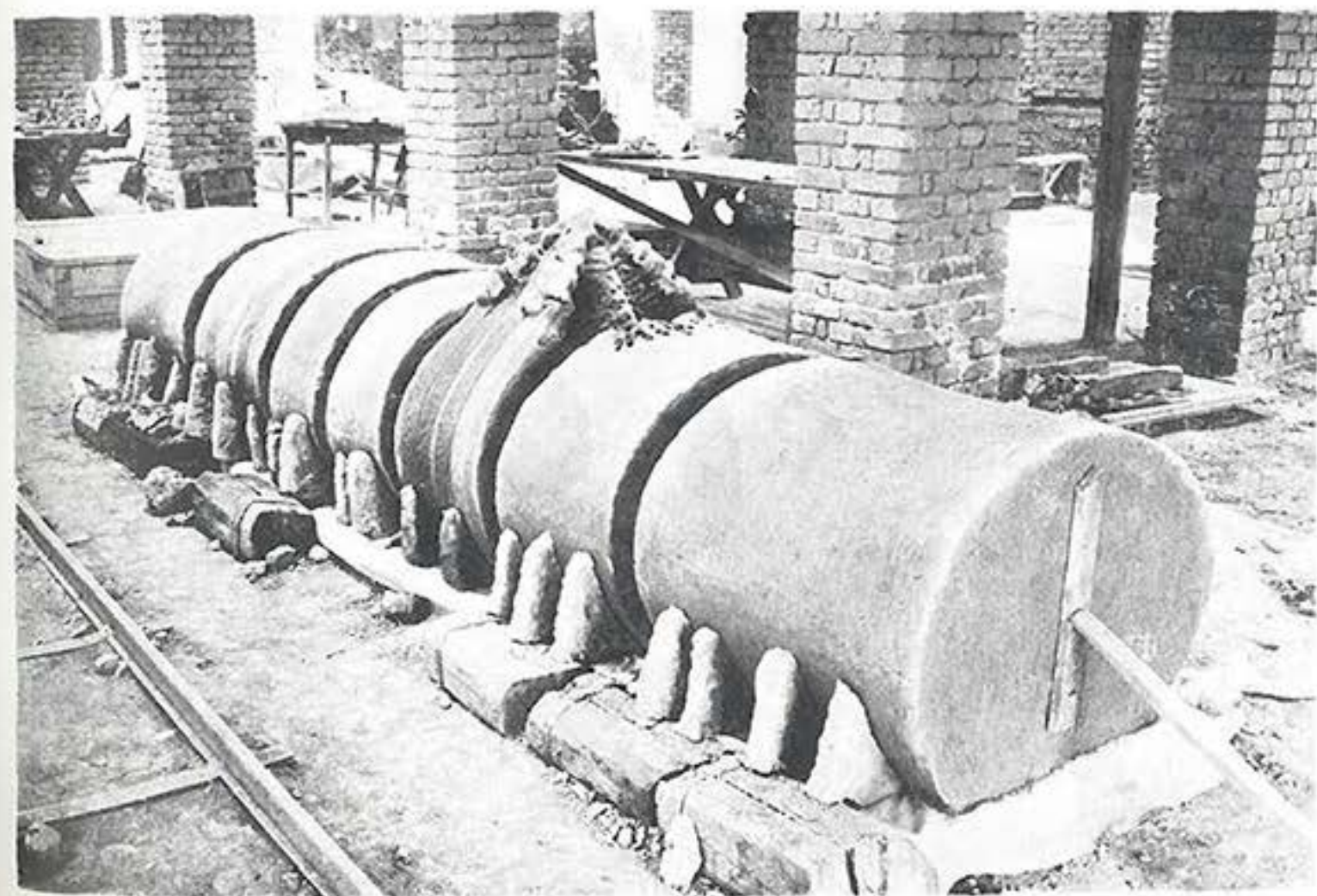
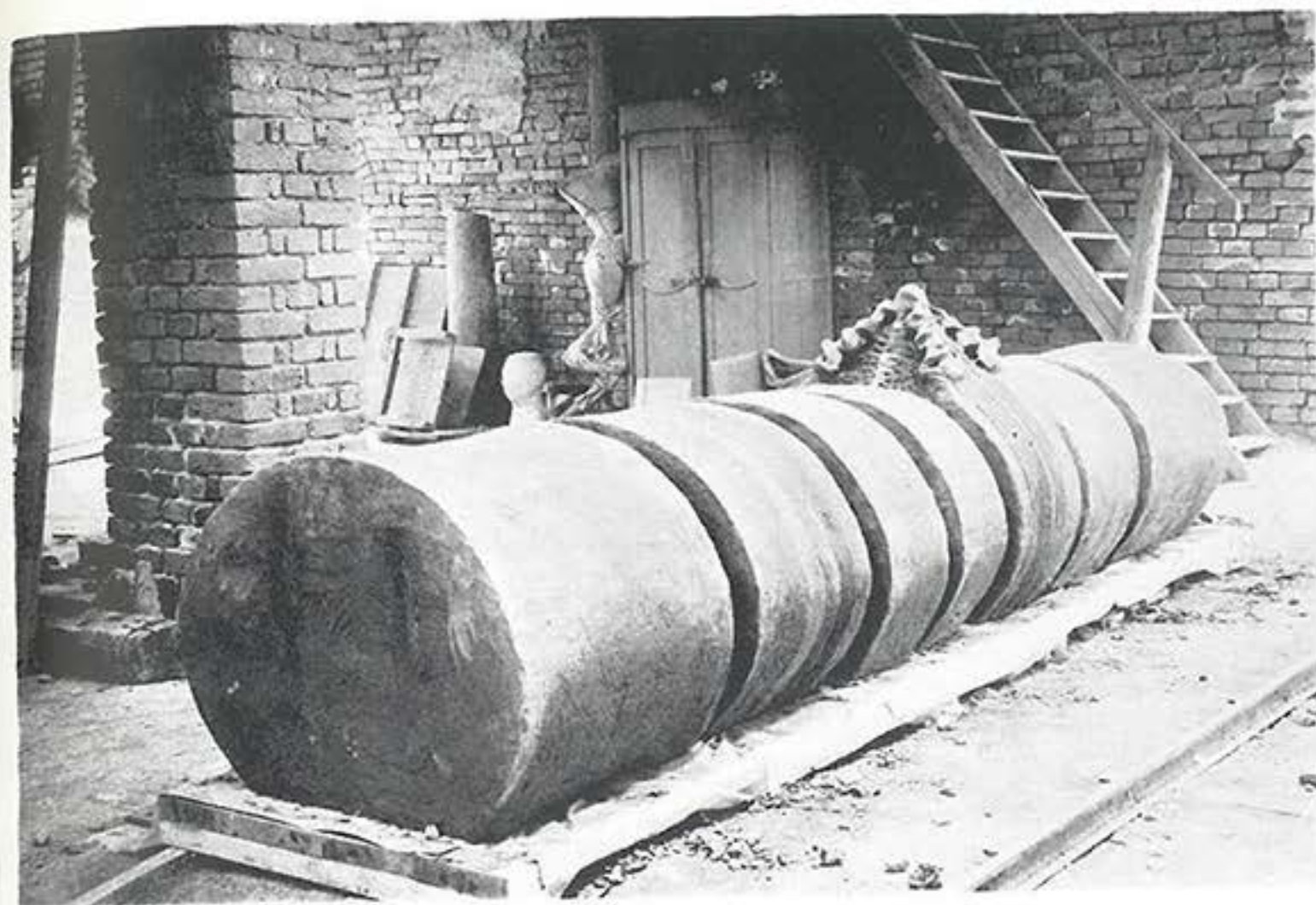
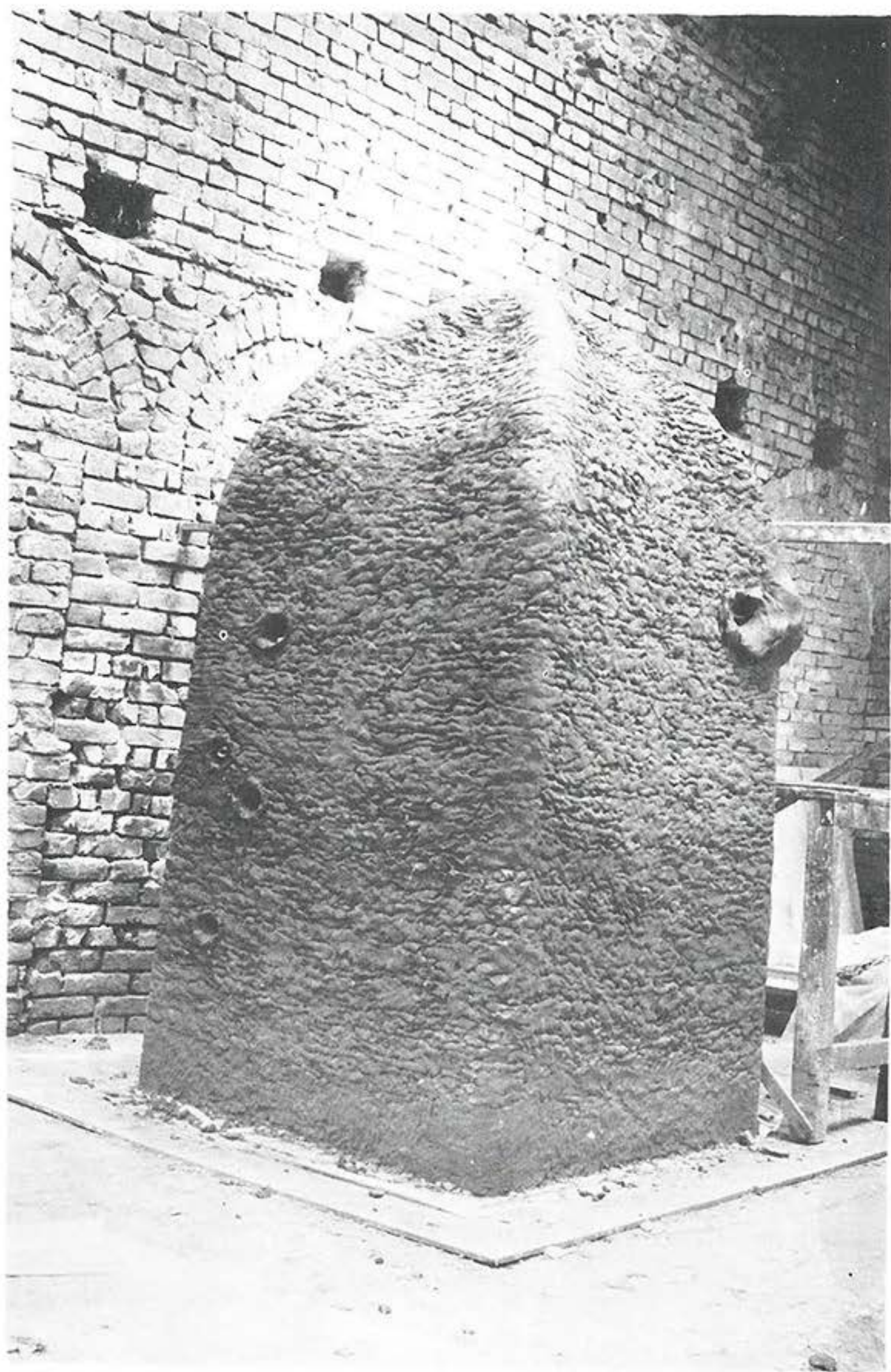
U aktuelnom trenutku skulptura Slobodana Kojića poseduje punu plastičnost proisteklu iz skladno uravnoteženog odnosa konstitutivnih značajki materijal-masa-prostor. Svoje forme Kojić gradi postupno, sedimentiranjem materijala ali i strpljivim i upornim »ugrađivanjem« sopstvene osećajnosti. Za razliku od ranijeg kontrolisanog gestualizma i uzbuđujuće »borbe s materijalom«, Kojić sada racionalnije pristupa toj gradnji oblika. Sa »fasadnog« sloja nestaju udubljenja i ispupčenja, smiruje se jedna reljefna struktura. Sva ta dinamika kao da je potisnuta ka jezgru forme, kao da je ugrađena u unutrašnjost oblika. Gledalac sluti svu tu unutarnju dinamiku, tu ogromnu energiju što buja pod spoljašnjom opnom, razdire je i zateže. A sva ta unutarnja dinamičnost ekvivalentna je količina one energije koju je umetnik uložio u oblik tokom procesa vajanja. Zbog toga su ove Kojićeve jednostavne i pročišćene forme snažne u svojoj prividnoj statičnosti a na mestima gde vajar, iznenadnom gestualnom intervencijom, poremeti očekivani plastički tok — formiraju se snažni impulsivni akcenti iz kojih eruptivno izvire sav taj sugestivni subjektivizam i ekspresivitet.

U ovim skulpturama, monumentalnim po izražajnom karakteru ali i po dimenzijama (verovatno se radi o najvećim terakotnim skulpturama u nas), Slobodan Kojić je načinio jedan sintetički spoj ekspresivnog i

subjektivnog sa konstruktivnim i racionalnim promišljanjem oblika. Takav spoj afirmiše jedan kompleksan plastički iskaz, jednu kompleksnu »umetničku poruku«, konačno — jedan mogući prilaz našoj stvarnosti, našem svakodnevju u ovim danima još uvek neprevaziđene epohalne krize. Takvu Kojićevu poruku treba prihvatiti. Ako ništa drugo, ona nudi mogućnost jednog duhovnog prevladavanja onog nelagodnog osećanja ugroženosti i alijenacije, ona nudi nadu, budi poverenje u naše sopstvene snage, u našu sopstvenu stvaralačku moć.

Sava Stepanov

SLOBODAN KOJIĆ, rođen 31. 08. 1944. godine u Kikindi. Osnovnu školu i gimnaziju završio u rodnom mestu. Diplomirao na FLU 1971. godine, a magistrirao na istom fakultetu 1974. godine u Beogradu, u klasi Miodraga Popovića. Član ULUS-a od 1972. godine i ULUV-a od 1974. godine.

Samostalne izložbe:

- 1972. Kragujevac, Galerija Doma JNA
- 1984. Novi Sad, Galerija ULUV-a
- Kikinda, Galerija Narodnog muzeja
- 1985. Beograd, Galerija KNU
- 1986. Novi Bečej, Izložbeni prostor IGM »Polet«
- 1987. Zagreb, Salon galerije »Karas«
- 1988. Zrenjanin, Galerija savremene umetnosti

Kolektivne izložbe:

- 1971. Beograd, Jug. autorska agencija i ALU, Galerija ULUS-a
- Beograd, Izložba ctreža, Galerija Doma omladine
- 1972. Beograd, Vojnici likovni umetnici, Galerija Doma JNA
- Beograd, Novoprimitivni članovi ULUS-a Galerija ULUS-a
- 1973. Beograd, Prolećna izložba ULUS-a
- Bekešćaba, Mađarska, Zrenjaninska sekcija ULUV-a
- 1975. Zrenjanin, Zrenjaninska sekcija ULUV-a
- 1976. Bihać, Likovni susret
- 1981. Novi Sad, 30. prolećna izložba ULUV-a
- 1982. Mokrin, Mokrinski susreti
- 1983. Novi Sad, 32. prolećna izložba ULUV-a
- Priština, 32. prolećna izložba ULUV-a
- Kikinda, »Terra 83«
- Mokrin, Mokrinski susreti
- 1984. Pančevo, Skulptura u Vojvodini danas
- Novi Sad, 33. prolećna izložba ULUV-a
- Priština, 33. prolećna izložba ULUV-a
- Sarajevo, 33. prolećna izložba ULUV-a
- Sremska Mitrovica, IX sremsko-mitrovački salon
- Kruševac, Zrenjaninska sekcija ULUV-a
- Čačak, Zrenjaninska sekcija ULUV-a
- Ljig, Zrenjaninska sekcija ULUV-a
- 1985. Banja Luka, XII jesenji salon, Materijal kao izazov
- Beograd, Jubilara izložba ULUS-a
- Priština, Jubilara izložba ULUS-a
- Novi Sad, Jubilara izložba ULUS-a
- Sarajevo, Jubilara izložba ULUS-a
- Niš, Jubilara izložba ULUS-a
- Beograd, 26. oktobarski salon
- Murska Sobota, 7. jugoslovenski bijenale male plastike
- Ljubljana, 7. jugoslovenski bijenale plastike
- Piran, 7. jugoslovenski bijenale male plastike
- Subotica, 34. prolećna izložba ULUV-a
- Novi Sad, 34. prolećna izložba ULUV-a
- Zrenjanin, Ustanak i soc. revolucija naroda i narodnosti Jugoslavije u delima likovnih umetnika Vojvodine
- Ljubljana, »Terra 82, 83, 84«
- Ribnica, »Terra 82, 83, 84«
- Subotica, Umetničke kolonije i vajarski sampozijumi Jugoslavije
- Beograd, Izbor radova izlagača 1984, 85., Galerija KNU
- 1986. Subotica, VI trijenale jugoslovenske keramike
- Beograd, VI trijenale jugoslovenske keramike
- Zrenjanin, 35. prolećna izložba SULUV-a
- Novi Sad, 35. prolećna izložba SULUV-a
- Sremska Mitrovica, X sremsko-mitrovački salon
- Zrenjanin, Izložba zrenjaninske sekcije SULUV-a
- Padova, Italija, XIV internacionalno bijenale male plastike
- 1987. Beograd, Zajednička izložba ULUS-a, ULUV-a, ULUK-a
- Novi Sad, Zajednička izložba ULUS-a, ULUV-a, ULUK-a
- Priština, Zajednička izložba ULUS-a, ULUV-a, ULUK-a
- Pančevo, Jugoslovensko bijenale skulpture
- Murska Sobota, Jugoslovensko bijenale sitne plastike
- Beograd, Oktobarski salon
- Sarajevo, »Terra 82—87«
- 1988. Novi Sad, 37. prolećna izložba SULUV-a
- Niš, 37. prolećna izložba SULUV-a
- Priština, 37. prolećna izložba SULUV-a
- Skoplje, 37. prolećna izložba SULUV-a

Beograd, VI trijenale jugoslovenske likovne umetnosti
Beograd, 29. oktobarski salon
Priština, 29. oktobarski salon
Sremska Mitrovica, XI sremsko-mitrovački salon
Ravena, Italija, 600 godina Dantea
Karlovac, »Terra 82—88«
Vičenza, Italija, Izložba skulptura »Nanto Pietra 88«
Arandelovac, Izložba učesnika simpozijuma »Svet keramike«
1989. Pančevo, PIJS
Beograd, Cvijeta Zuzorić, Izbor Duška Đokića
Beograd, Trijenale jugoslovenske keramike
Subotica, Trijenale jugoslovenske keramike
Beograd, Oktobarski salon
Sarajevo, Jugoslovenski dokumenti
Murska Sobota, 9. jugoslovensko bijenale male plastike
Ljubljana, 9. jugoslovensko bijenale male plastike
Ortona, Italija, Izbor Corrada Marsana
Beograd, »Terra 82—89«

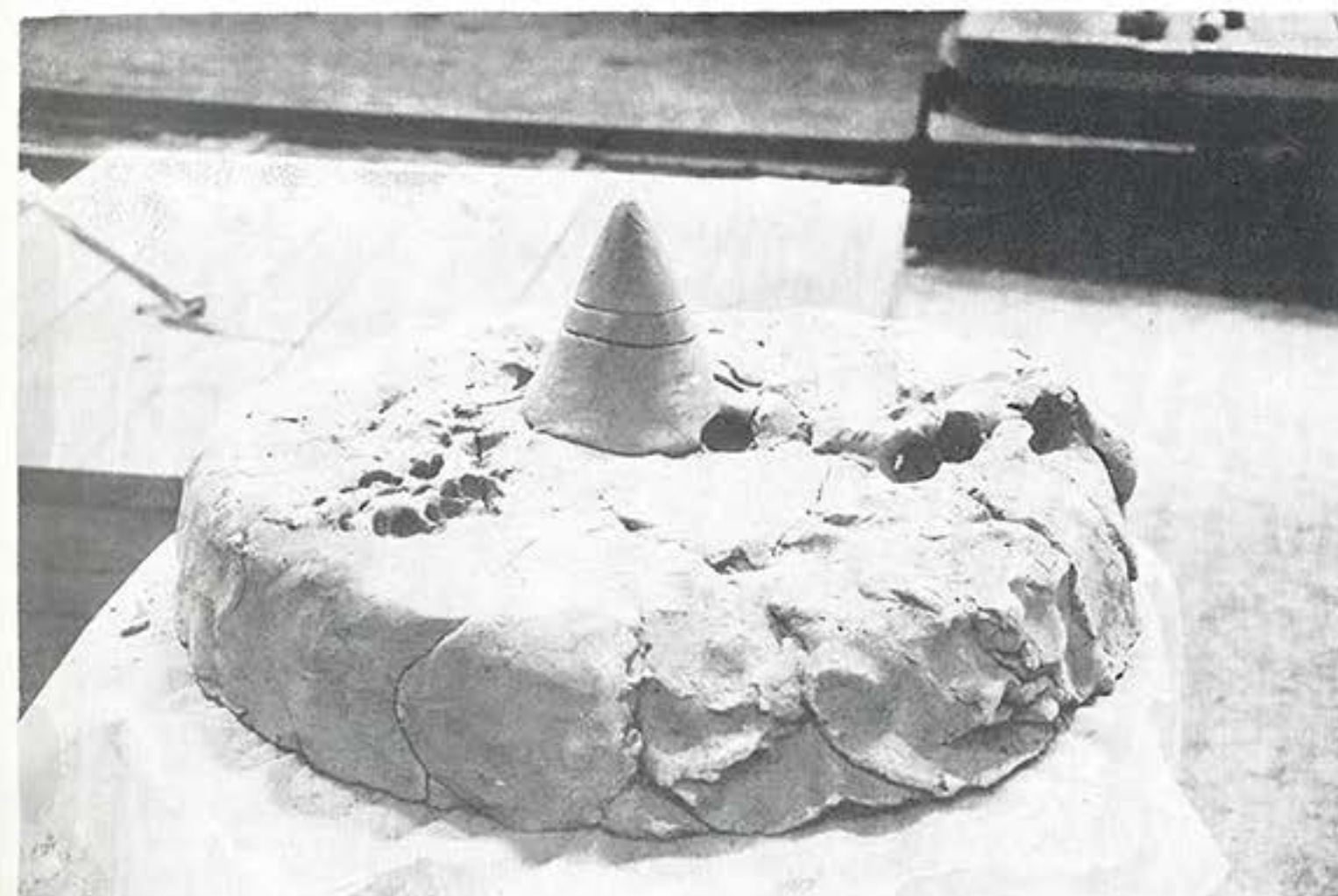
Nagrade

Nagrada FLU za skulpturu Ilija Kolarević 1971. godine
Nagrada ULUV-a za skulpturu, 1984. godine
Oktobarska nagrada opštine Kikinda, 1983. godine
Nagrada kritike, jugoslovensko bijenale male plastike Murska Sobota, 1987. godine
Internacionalni simpozijum skulpture »Nanto Pietra 88«, treća nagrada
Nagrada bijenalne izložbe jugoslovenske skulpture Pančevo

SPOMENICI I JAVNI RADOVI

Kikinda — Spomenik kikindskim internircima
Mokrin, Spomenik mokrinskom partizanskom odred
Banatska Topola, Spomenik »Bratstvo jedinstvo«
Kikinda, Spomenik učesnicima štrajka 1936. godine
Kikinda, Fontana
Kikinda, Bista Roberta Tolingera
Kikinda, Bista Josifa Marinkovića
Kikinda, Bista Petra Drapšina
Kikinda, Bista Lidije Aldan
Idoš, Bista Milivoja Omorca
Mokrin, Bista Vase Stajića
Zrenjanin, Reljef u gradskoj pivnici
Kikinda, Reljef u osnovnoj banci Kikinda

SVE IZLOŽENE SKULPTURE SU IZ CIKLUSA TERRA

Savet galerije

Zdravko Vučinić
Aleksandar Đurić
Dragan Mojović
Ljiljana Popović
Trajko Stojanović-Kosovac
Milorad Tepavac
Aleksandar Cvetković

Izdaje: Kulturni centar Beograda
Urednik: Ljiljana Popović
Fotografije: Melank Šandor
Štampa: Škola za ind. oblikovanje, Beograd, Krupanjska 3
Tiraž: 200 primeraka